

Processkrift L

om spørgetemaer til Retslægerådet

Til
Østre Landsret

I sagsnr. B-3448-14:

- 1.
 - 2.
 - 3.
 - 4.
 - 5.
 - 6.
 - 7.
 - 8.
 - 9.
 - 10.
 - 11.
 - 12.
 - 13.
 - 14.
 - 15.
 - 16.
 - 17.
 - 18.
 - 19.
 - 20.
 - 21.
 - 22.
 - 23.
- (advokat Christian Harlang)

mod

Forsvarsministeriet
(advokat Peter Biering)

Processkrift 11, der indeholder sagsøgernes bemærkninger til de af sagsøgte foreslåede spørgetemaer til Retslægerådet (vedlagt processkrift G af 26. oktober 2016), giver sagsøgte anledning til følgende bemærkninger:

Sagsøgerne anmoder i processkrift 11, s. 2, 4. afsnit, om, at spørgsmålene B, C, E og F i spørgetema 1 – og de tilsvarende spørgsmål i de øvrige spørgetemaer – ændres til at angå, hvilke diagnosekriterier og tests, der blev anvendt i Danmark på tidspunktet for udarbejdelsen af de såkaldte "Medical Reports".

Det er efter sagsøgtes opfattelse relevant at få afklaret, hvilke diagnosekriterier og tests, der aktuelt anvendes i Danmark, og om disse er forenelige med de kriterier og tests, der er anvendt i de såkaldte "Medical Reports". Til imødekommelse af sagsøgernes anmodning foreslås det, at de ovennævnte spørgsmål – med udgangspunkt i spørgetema 1 – udvides til følgende:

Spørgsmål B

Hvilke diagnosekriterier anvendes aktuelt i Danmark for at stille diagnosen:

- 1) PTSD
- 2) Angst
- 3) Depression

Retslægerådet bedes beskrive, om de aktuelle kriterier svarer til de kriterier, der var gældende i maj 2012. I benægtende fald bedes Retslægerådet angive de kriterier, der var gældende på dette tidspunkt.

Spørgsmål C

Er de diagnosekriterier, der er anvendt i "Medical Report" (retssagens bilag 1B(29)) forenelige med de diagnosekriterier, der anvendes aktuelt i Danmark og/eller de diagnosekriterier, der anvendtes i maj 2012, til at stille diagnosen:

- 1) PTSD
- 2) Angst
- 3) Depression

I det omfang Retslægerådet besvarer spørgsmålet benægtende, bedes Retslægerådet angive, hvori forskellen nærmere består.

Spørgsmål E

Hvilke tests anvendes aktuelt i Danmark for at undersøge, om der er grundlag for at stille diagnosen:

- 1) PTSD
- 2) Angst
- 3) Depression

Retslægerådet bedes beskrive, om de aktuelle tests svarer til de tests, der var gældende i maj 2012. I benægtende fald bedes Retslægerådet angive de tests, der var gældende på dette tidspunkt.

Spørgsmål F

Er de tests, der er beskrevet anvendt i "Medical Report" (retssagens bilag 1B(29)) forenelige med de tests, der aktuelt anvendes i Danmark og/eller de tests, der anvendtes i maj 2012 til at undersøge, om der er grundlag for at stille diagnosen:

- 1) PTSD
- 2) Angst
- 3) Depression

I det omfang Retslægerådet besvarer spørgsmålet benægtende, bedes Retslægerådet angive, hvori forskellen nærmere består.

Spørgsmålene foreslås stillet i spørgetemaerne 1-7 og 10-21 med de fornødne tilretninger af diagnoser, henvisninger og datoer. De øvrige sagsøgere (8-9 og 23) er ikke blevet diagnosticeret med diagnoser i de såkaldte "Medical Reports", hvorfor spørgsmålene selvsagt ikke er relevante for disse sagsøgere.

Det foreslås derudover, at spørgsmål K tillige udvides, således at det også angår de betingelser, der anvendtes på tidspunktet for udarbejdelsen af de såkaldte "Medical Reports":

Spørgsmål K

Det er i den udførte "Medical Report" konkluderet, at sagsøgeren har været udsat for tortur. Retslægerådet bedes tage stilling til, om denne konklusion er udtryk for en lægefaglig vurdering, eller om konklusionen alene er baseret på sagsøgerens egne beretninger.

Såfremt Retslægerådet finder, at konklusionen er baseret på en lægefaglig vurdering, bedes Retslægerådet oplyse, hvilke lægefaglige betingelser/kriterier der skal være opfyldt, førend denne konklusion kan drages.

Retslægerådet bedes beskrive, om de aktuelle betingelser/kriterier svarer til de betingelser/kriterier, der anvendtes i maj 2012. I benægtende fald bedes Retslægerådet angive de betingelser/kriterier, der anvendtes på dette tidspunkt.

Et konsolideret udkast til spørgetemaer vedlægges dette processkrift.

Foruden ovennævnte anmodning har sagsøgerne i processkrift 11 foreslået, at der stilles syv supplerende spørgsmål, og at disse spørgsmål stilles til alle 22 sagsøgere, som der er udarbejdet en såkaldt "Medical Report" for. De foreslåede supplerende spørgsmål giver anledning til følgende bemærkninger:

1. "Opfylder rapporterne internationalt anerkendte kriterier for at diagnosticere PTSD i forhold til torturofre i Mellemøsten?"

Det følger af § 1 i lov om retslægerådet, at Retslægerådets opgave er at afgive lægevidenskabelige skøn til offentlige myndigheder i sager om enkeltpersoners retsforhold, jf. retslægerådslovens § 1.

Retslægerådet kan – og må – derfor alene udtale sig om forhold af betydning for sagsøgerens retsforhold. Sagsøgerne har nedlagt påstand om godtgørelse for tort, og der er enighed mellem parterne om, at sagens materielle spørgsmål skal afgøres efter dansk ret, herunder erstatningsansvarslovens § 26, jf. svarkriftet, s. 8, med henvisning til stævningen, s. 5, 3. afsnit. Det er derfor også alene de kriterier og tests, der anvendes aktuelt i Danmark og/eller anvendtes i Danmark på tidspunktet for udarbejdelsen af de såkaldte "Medical Reports", der er af betydning for rettens vurdering af, hvorvidt sagsøgerne har dokumenteret at have været udsat for krænkelse, der kan berettige godtgørelse for tort. Også henset til den udvidede formulering af spørgsmål K synes spørgsmålet om, hvorvidt de såkaldte "Medical Reports" opfylder internationalt anerkendte kriterier, således overflødig og spørgsmålet bør derfor afskæres.

Spørgsmålet bør dog under alle omstændigheder præciseres til at angå specifikke diagnoseklassifikationssystemer. Derudover bør det sidste led af spørgsmålet ("i forhold til torturofre i Mellemøsten") udgå, da dette – uden nærmere begrundelse fra sagsøgernes side – må anses for at være en procedurebemærkning uden betydning for at stille diagnosen PTSD. Hertil kommer, at det fremgår af de såkaldte "Medical Reports", hvem sagsøgerne er, og hvor de kommer fra. Bemærkningen bør derfor også af denne grund afskæres.

2. "Opfylder rapporterne diagnoseklassifikationssystemet DSM IV for at diagnosticere PTSD i forhold til torturofre i Mellemøsten?"

Diagnoseklassifikationssystemet DSM IV anvendes ikke i Danmark, og spørgsmålet er derfor uden relevans for sagens afgørelse, jf. det anførte til spørgsmål 1 ovenfor, og spørgsmålet bør afskæres.

Spørgsmålet bør dog under alle omstændigheder præciseres til at angå, om de i rapporterne specifikke symptomer opfylder DSM IV's kriterier for at stille diagnosen PTSD. Derudover bør det sidste led af spørgsmålet ("*i forhold til torturofre i Mellemøsten*") afskæres, jf. det under spørgsmål 1 anførte.

3. *"Understøtter/bekræfter det, at PTSD-diagnosen er korrekt, at symptomerne er til stede også adskillige år efter hændelsen d. 25. november 2004?"*

Sagsøgte har som spørgsmål G og H i spørgetema 1 – og i de tilsvarende spørgsmål i de øvrige spørgetemaer – stillet spørgsmål til, hvorvidt der efter Retslægerådets opfattelse er et tilstrækkeligt lægefagligt grundlag for at konkludere, om sagsøgerne har en eller flere selvstændige psykiske lidelser, samt hvilken diagnose der efter Retslægerådets opfattelse er bedst stemmende med sagsøgerens eventuelle psykiske lidelser.

Spørgsmål 3 er således allerede omfattet af spørgsmål G og H, hvorfor spørgsmålet er overflødig og bør afskæres.

Det skal endvidere bemærkes, at sagsøgerne 3, 8, 9, 12 og 23 ikke er blevet diagnosticeret med PTSD i de såkaldte "Medical Reports", hvorfor spørgsmålet allerede derfor ikke er relevant for disse sagsøgere.

4. *"Hvor længe er varigheden af psykiske følger af tortur, såfremt følgerne ikke behandles?"*

Spørgsmålet er formuleret for bredt og generelt til, at Retslægerådet efter sagsøgtens opfattelse vil besvare det. Sagsøgte vil dog ikke protestere mod, at spørgsmålet forelægges for Retslægerådet.

5. *"Er der nogen overensstemmelse mellem sagsøgers beretninger og de lægefagligt identificerede fund og symptomer, som kan understøtte sandsynligheden for, at sagsøgeren taler sandt?"*

Spørgsmålet indebærer en juridisk – og dermed ikke lægelig – stillingtagen til sagsøgerens troværdighed. Retslægerådet kan alene udtale sig om lægefaglige spørgsmål, jf. retslægerådslovens § 1, og Retslægerådet hverken kan eller må udtale sig om sagsøgerens trovær-

dighed. Bevisbedømmelsen tilkommer domstolene at vurdere. Spørgsmålet bør derfor afskæres.

6. "Er det muligt at stille diagnoserne PTSD, depression eller angst uden brug af tests, og ud fra en klinisk undersøgelse og vurdering?"

Spørgsmålet forekommer uden relevans for sagens afgørelse, idet det afgørende er, om Retslægerådet på baggrund af oplysningerne i og om udarbejdelsen af de såkaldte "Medical Reports" finder, at der er et lægefagligt grundlag for at konkludere, om sagsøgeren har en eller flere diagnoser. Spørgsmålet bør derfor afskæres.

7. "Såfremt de diagnosekriterier, der er anvendt i de foreliggende Medical Reports, ikke måtte være fuldt ud forenelige med de diagnosekriterier, der blev anvendt i Danmark på tidspunktet for undersøgelse foretaget, indebærer dette så, at diagnoserne må anses for forkerte?"

Sagsøgte har ingen bemærkninger til, at spørgsmålet forelægges for Retslægerådet, og sagsøgte har derfor tilføjet spørgsmålet i de vedlagte konsoliderede udgaver af spørgetemaerne 1-7 og 10-21 – spørgsmålet er indsat som næstsidste spørgsmål i spørgetemaerne. De øvrige sagsøgere (8-9 og 23) er ikke blevet diagnosticeret med diagnoser i de såkaldte "Medical Reports", hvorfor spørgsmålet ikke er relevant for disse sagsøgere.

Landsretten anmodes nu og på det foreliggende grundlag om at træffe afgørelse om, hvilke spørgsmål, der skal forelægges for Retslægerådet.

København, den 1. februar 2017

Kammeradvokaten

v/Peter Biering

– Partner, Advokat (H)